

Exam. Code : 216703
Subject Code : 5417

M.A. Political Science 3rd Semester
FOREIGN POLICY OF INDIA
Paper—XII

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—80

Note :— Attempt **five** questions, with at least **one** question from each Section. The **fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks (16 each).

SECTION-A

1. Mapping the regional and global determinants of the Indian Foreign Policy.
2. Discuss the evolution and principles of the Indian Foreign Policy.

SECTION-B

3. Critically examine the Indo-Nepal relations in the post-constitutional crisis 2015.
4. What you meant by the NAM ? Do you agree that NAM is still relevant ?

SECTION-C

5. Critically examine the bilateral irritants in Indo-China relations in the post-Cold War era.
6. India should become member of the UNSC. Substantiate the arguments by your ideas.

SECTION-D

7. Discuss the India's nuclear policy and its contemporary issues.
8. What is India's policy towards the BRICS ? Has India been able to achieve its policy objectives vis-a-vis BRICS ?

(Punjabi Version)

ਨੋਟ : ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ (ਹਰੇਕ ਦੇ 16)।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਦਾ ਮਾਨ-ਚਿੱਤਰਣ ਕਰੋ।
2. ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਅ

3. 2015 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੰਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ-ਨੇਪਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।
4. NAM ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕਿ NAM ਅਜੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ਬ

5. ਸ਼ੀਤ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਵੱਲੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂਚ ਕਰੋ।
6. ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਯੂ. ਐਨ. ਐਸ. ਸੀ. (UNSC) ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—ਸ

7. ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਬ੍ਰਿਕਸ (BRICS) ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੀਤੀ ਕੀ ਹੈ ? ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਕਸ਼ਮ ਰਿਹਾ ਹੈ ?